

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

SAŽETA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA ZA RAZDOBLJE
TIJEKOM GODINE KOJE JE ZAVRŠILO 31. OŽUJKA 2020.

(nerevidirana)

sukladno zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 34

Sarajevo, 29. travnja 2020. godine

KAZALO

Stranica

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje sažetih finansijskih izvješća	1
Izvješće o dobiti ili gubitku	2
Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	3
Izvješće o finansijskom položaju	4
Izvješće o promjenama u kapitalu	5
Izvješće o novčanim tokovima	7
Odabrane bilješke uz sažeta finansijska izvješća	9 - 34
1 Osnovne informacije	9
2 Osnova za pripremu	10
3 Neto kamatni prihodi	12
4 Neto prihodi od naknada i provizija	13
5 Neto realizirani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	14
6 Neto dobiti od tečajnih razlika	14
7 Troškovi osoblja	14
8 Administrativni i ostali operativni troškovi	15
9 Neto (povećanje) / smanjenje u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke	15
10 Neto dobit za razdoblje	16
11 Strana valuta u gotovini	16
12 Depoziti kod inozemnih banaka	17
13 Dužnički instrumenti	18
14 Monetarno zlato	19
15 Ostala imovina	19
16 Gotov novac u optjecaju	19
17 Depoziti banaka	20
18 Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	20
19 Ostale obveze	21
20 Kapital	21
21 Novac i novčani ekvivalenti	22
22 Aranžman valutnog odbora	22
23 Transakcije sa povezanim osobama	23
24 Upravljanje finansijskim rizicima	24
25 Mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza	30
26 Članstvo BiH u Međunarodnom monetarnom fondu	32
27 Izvanbilančne stavke	33
28 Događaji poslije datuma izvještavanja	34

Odgovornost Uprave i Upravnog vijeća za pripremu i odobravanje sažetih finansijskih izvješća

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za pripremu i fer prezentiranje sažetih finansijskih izvješća sukladno zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 34: „Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine“. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i primjenu takvih internih kontrola koji omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine te sprječavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Centralne banke Bosne i Hercegovine u čijoj realizaciji je uključen Revizorski komitet Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Priložena nerevidirana sažeta finansijska izvješća prezentiraju istinito i vjerno, u svim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke Bosne i Hercegovine te rezultat njezina poslovanja i novčanog toka na dan i za razdoblje prezentirano u ovim sažetim finansijskim izvješćima.

Uprava je dužna podnijeti sažeta finansijska izvješća Upravnom vijeću na odobravanje, a Upravno vijeće odobrava sažeta finansijska izvješća te ih podnosi Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Priložena sažeta finansijska izvješća na stranicama od 2 do 34 odobrena su od strane Upravnog vijeća 29. travnja 2020. godine.

dr. Senad Softić

predsjedatelj Upravnog vijeća

mr. Edis Kovačević

rukovoditelj Odjela za računovodstvo i financije

IZVJEŠĆE O DOBITI ILI GUBITKU (NEREVIDIRANO)

U tisućama KM	Bilješka	Za razdoblje	
		1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Kamatni prihodi		13.450	11.704
Kamatni rashodi		(7.064)	(5.996)
NETO KAMATNI PRIHODI	3	6.386	5.708
Prihodi od naknada i provizija		4.888	4.048
Rashodi od naknada i provizija		(167)	(155)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	4	4.721	3.893
Neto realizirani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5	1.578	143
Neto dobiti od tečajnih razlika	6	110	42
Ostali prihodi		64	55
OPERATIVNI PRIHODI		12.859	9.841
Troškovi osoblja	7	(4.249)	(4.217)
Administrativni i ostali operativni troškovi	8	(1.947)	(1.774)
Troškovi amortizacije		(635)	(600)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(6.831)	(6.591)
FINANCIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVIRANJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE		6.028	3.250
Neto (povećanje) / smanjenje u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke	9	(54)	9.696
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	10	5.974	12.946

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O SVEOBUH VATNOJ DOBITI (NEREVIDIRANO)

U tisućama KM	Bilješka	Za razdoblje	
		1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE		5.974	12.946
Ostala sveobuhvatna dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom razdoblja	13	9.606	80.825
Neto promjena u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke priznana u dobit ili gubitak tijekom razdoblja	24.1.1.	61	(7.661)
Reklasificiranje u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	5	(1.578)	(143)
		8.089	73.021
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom razdoblja	14	13.370	6.252
		13.370	6.252
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		21.459	79.273
UKUPNO SVEOBUH VATNA DOBIT ZA RAZDOBLJE		27.433	92.219

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU (NEREVIDIRANO)

U tisućama KM	Bilješka	31. ožujka 2020.	Na dan 31. prosinca 2019.
IMOVINA			
Strana valuta u gotovini	11	139.804	322.599
Depoziti kod inozemnih banaka	12	3.360.868	3.102.765
Dužnički instrumenti	13	8.689.475	8.917.413
Monetarno zlato	14	267.458	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u		2.978	230
Ostala imovina	15	12.001	11.457
Nekretnine i oprema		48.219	48.314
Nematerijalna imovina		1.451	1.563
Ostala ulaganja		27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		12.550.067	12.686.242
OBVEZE I KAPITAL			
OBVEZE			
Gotov novac u optjecaju	16	5.683.972	5.199.916
Depoziti banaka	17	5.172.361	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	18	805.121	880.675
Rezerviranja za obveze i troškove		1.338	1.394
Ostale obveze	19	3.301	4.097
Ukupno obveze		11.666.093	11.829.701
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Pričuve		853.000	831.541
Neto dobit za razdoblje		5.974	-
Ukupno kapital	20	883.974	856.541
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL		12.550.067	12.686.242

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANO)

U tisućama KM

	Početni kapital	Generalne pričuve (zadržana dobit)	Ostale pričuve	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ukupno pričuve	Neto dobit za razdoblje	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. siječnja 2020. godine	25.000	537.295	31.300	211.373	1.343	50.230	831.541	-	856.541
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	-	-	8.087	2	13.370	21.459	5.974	27.433
Neto dobit za razdoblje	-	-	-	-	-	-	-	5.974	5.974
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	8.087	2	13.370	21.459	-	21.459
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	-	-	9.606	-	-	9.606	-	9.606
<i>Neto realizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(1.519)	-	-	(1.519)	-	(1.519)
<i>Neto povećanje u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	61	-	61	-	61
<i>Neto otpuštanje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke preneseno u dobit ili gubitak za prodane dužničke instrumente</i>	-	-	-	-	(59)	-	(59)	-	(59)
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	13.370	13.370	-	13.370
Stanje na dan 31. ožujka 2020. godine	25.000	537.295	31.300	219.460	1.345	63.600	853.000	5.974	883.974

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANO) (NASTAVAK)

U tisućama KM

	Početni kapital	Generalne pričuve (zadržana dobit)	Ostale pričuve	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ukupno pričuve	Neto dobit za razdoblje	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. siječnja 2019. godine	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	6.138	694.847	-	719.847
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	-	-	80.728	(7.707)	6.252	79.273	12.946	92.219
Neto dobit za razdoblje	-	-	-	-	-	-	-	12.946	12.946
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	80.728	(7.707)	6.252	79.273	-	79.273
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	-	-	80.825	-	-	80.825	-	80.825
<i>Neto realizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	(97)	-	-	(97)	-	(97)
<i>Neto otpuštanje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznано u dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	(7.661)	-	(7.661)	-	(7.661)
<i>Neto otpuštanje rezerviranja za očekivane kreditne gubitke preneseno u dobit ili gubitak za prodane dužničke instrumente</i>	-	-	-	-	(46)	-	(46)	-	(46)
<i>Neto nerealizirane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	6.252	6.252	-	6.252
Stanje na dan 31. ožujka 2019. godine	25.000	514.720	31.300	214.424	1.286	12.390	774.120	12.946	812.066

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANO)

		Za razdoblje	
	Billješka	1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
U tisućama KM			
—			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za razdoblje		5.974	12.946
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	3	(13.450)	(11.704)
Kamatne rashode	3	7.064	5.996
Neto povećanje / (smanjenje) u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke	9	54	(9.696)
Neto realizirane (dobitke) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5	(1.578)	(143)
Neto (dobitke) od tečajnih razlika	6	(110)	(42)
Prihode od donacija		(18)	(34)
Neto povećanje u rezerviranjima za obveze i troškove		3	1
Troškove amortizacije		635	600
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obvezama		(1.426)	(2.076)
Promjene na poslovnoj imovini i obvezama			
(Povećanje) / smanjenje oročenih depozita kod inozemnih banaka		(135.043)	208
Smanjenje dužničkih instrumenata		237.544	7.916
(Povećanje) / smanjenje ostale imovine		(591)	757
Povećanje gotovog novca u optjecaju		484.056	32.064
(Smanjenje) depozita banaka, Vlade i ostalih javnih deponenata		(645.675)	(274.026)
(Smanjenje) ostalih obveza		(791)	(727)
Isplate po osnovi rezerviranja za obveze i troškove		(59)	(23)
Naplaćena kamata		12.313	11.207
Plaćena kamata		(5.382)	(4.557)
Neto novac od operativnih aktivnosti		(55.054)	(229.257)
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Kupnja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(428)	(256)
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(428)	(256)

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANO) (NASTAVAK)

U tisućama KM	Bilješka	Za razdoblje	
		1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Efekti promjena u ispravci vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		18	1.253
Efekti tečajnih promjena na novac i novčane ekvivalente		123	70
Neto (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		(55.341)	(228.190)
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja		2.498.972	1.676.360
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	21	2.443.631	1.448.170

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

ODABRANE BILJEŠKE UZ SAŽETA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA ZA RAZDOBLJE TIJEKOM GODINE KOJE JE ZAVRŠILO 31. OŽUJKA 2020. (NEREVIDIRANE)

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) je vrhovna monetarna vlast države Bosne i Hercegovine („BiH“). Njen status je definiran Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine 20. lipnja 1997. godine, sukladno Općem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini.

Centralna banka je počela sa radom 11. kolovoza 1997. godine.

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute tako što izdaje domaću valutu sukladno pravilu valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definirano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se domaća valuta izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima. Pored toga, Centralna banka ima obvezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje konvertibilnu marku (KM) za euro (EUR) po službenom deviznom tečaju u iznosu $1,95583 \text{ KM} = 1 \text{ EUR}$, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

U okviru svojih ovlaštenja utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno neovisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

Sukladno članku 64. stav 2 Zakona o Centralnoj banci, Centralna banka je obvezna da pripremi i podnese Predsjedništvu Bosne i Hercegovine preliminarne (bez izvršene revizije) finansijska izvješća za svaki kvartal tekuće godine.

Na datum odobravanja ovih sažetih finansijskih izvješća, članove Upravnog vijeća, Uprave i Revizorskog komiteta Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedatelj
mr. Ankica Kolobarić	član
mr. Šerif Isović	član

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Milica Lakić	viceguverner
Želimira Raspudić	viceguverner

Revizorski komitet

dr. Mila Gadžić	predsjedateljka
dr. Elvir Čizmić	član
Radomir Repija	član

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Ova sažeta finansijska izvješća pripremljena su u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 34 („MRS 34“): „Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine“ objavljenom od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“). Sažeta finansijska izvješća ne uključuju sve informacije koje se zahtijevaju kao dio cjelovitog seta finansijskih izvješća pripremljenih sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) te se trebaju čitati zajedno sa posljednjim revidiranim finansijskim izvješćima Centralne banke za godinu koja je završila 31. prosinca 2019 („godišnja finansijska izvješća“).

Odabrane bilješke koje su dane uz ova sažeta finansijska izvješća pojašnjavaju događaje i transakcije značajne za razumijevanje promjena u finansijskom položaju i uspješnosti Centralne banke u odnosu na godišnja finansijska izvješća.

Rezultati poslovanja i izvršenih operacija Centralne banke koji su prikazani za izvještajno razdoblje i na izvještajni datum u ovim sažetim finansijskim izvješćima nisu nužno indikativni za rezultate poslovanja i operacije Centralne banke koji se mogu očekivati za 2020. godinu.

2.2. Osnova mjerenja

Ova sažeta finansijska izvješća su pripremljena na osnovi povijesnog troška, izuzev za sljedeće značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerenja
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Sažeta finansijska izvješća Centralne banke prikazana su u državnoj valuti BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu tisuću (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Promjene MSFI-ova

Na dan odobrenja ovih sažetih finansijskih izvješća, određene izmjene postojećih standarda i tumačenja su na snazi od 1. siječnja 2020. godine i njihova primjena nema značajan utjecaj na sažeta finansijska izvješća Centralne banke.

2.5. Cikličnost poslovanja

Sve aktivnosti Centralne banke su se obavljale prema predmetu i vremenu realizacije po načelu vremenski neograničenog poslovanja u razdoblju koje je predmet izvještavanja.

Tijekom ožujka 2020. godine došlo je do povećanog podizanja KM gotovog novca i EUR valute iz trezora Centralne banke, a uslijed globalne pandemije virusa COVID-19 kojima je Centralna banka, sukladno Zakonu o Centralnoj banci, uspješno odgovorila. Navedeno nije utjecalo na računovodstveno načelo vremenski neograničenog poslovanja Centralne banke.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.6. Računovodstvene politike

Sažeta finansijska izvješća Centralne banke su pripremljena u skladu sa istim računovodstvenim politikama koje su korištene prilikom pripreme posljednjih godišnjih finansijskih izvješća.

Korištenje prosudbi i procjena

Priprema finansijskih izvješća sukladno MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koji utječu na primjenu računovodstvenih politika i prikazane iznose imovine, obveza, prihoda, rashoda i ostale objavljene informacije u ovim sažetim finansijskim izvješćima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane prosudbe koje koristi Uprava su zasnovani na posljednjim raspoloživim pouzdanim informacijama prilikom pripreme ovih sažetih finansijskih izvješća i isti se kontinuirano razmatraju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utječe samo na to razdoblje ili i u razdoblju izmjene i u budućim razdobljima, ako izmjena utječe i na tekuća i na buduća razdoblja.

Postojeće okolnosti i prosudbe o budućim djelovanjima u poslovanju Centralne banke se mogu mijenjati kao reakcija na osciliranja na finansijskim tržištima Eurozone i okolnosti koji su izvan kontrole Centralne banke, naročito imajući u vidu neizvjesnosti koju je prouzrokovala globalna pandemija virusa COVID-19.

Transakcije u stranim valutama i tečajne razlike

Srednji tečajevi najznačajnijih valuta dani su u nastavku:

Srednji tečaj:	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.	31. ožujka 2019.
	KM	KM	KM
CHF	1,850184	1,799126	1,749244
GBP	2,200034	2,29536	2,278725
USD	1,772548	1,747994	1,740837
SDR	2,436397	2,417171	2,416721

3. NETO KAMATNI PRIHODI

U tisućama KM	1.1. - 31.3. 2020.	Za razdoblje 1.1. - 31.3. 2019.
Kamatni prihodi po osnovi:		
Dužničkih instrumenata (Bilješka 13)	9.825	10.195
Efekata negativne pasivne kamatne stope na depozite domaćih komercijalnih banaka	3.618	1.496
Depozita kod inozemnih banaka	2	9
Ostale finansijske imovine po amortiziranom trošku	5	4
Ukupno	13.450	11.704
Kamatni rashodi po osnovi:		
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente (Bilješka 13)	(3.256)	(3.230)
Efekata negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka	(3.808)	(2.766)
Ukupno	(7.064)	(5.996)
Neto kamatni prihodi	6.386	5.708

Osnovicu za obračun kamata na depozite komercijalnih banaka čine ukupni depoziti komercijalnih banaka na računima rezervi u desetodnevnom obračunskom razdoblju, koji se sastoje od iznosa obveznih pričuva i iznosa sredstava iznad obveznih pričuva.

Osnovicu za obračun obvezne pričuve komercijalnih banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj su valuti sredstva izražena. Također, utvrđena je jedinstvena stopa obvezne pričuve od 10% koju Centralna banka primjenjuje na osnovicu za obračun obvezne pričuve.

Na iznos sredstava obvezne pričuve Centralna banka ne obračunava naknadu, dok se na iznos sredstava iznad obvezne pričuve obračunava naknada koja je vezana za kamatnu stopu na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Evropske središnje banke.

U razdoblju 1.1. - 31.3.2020. godine naknada na iznos sredstava iznad obvezne pričuve se obračunava po kamatnoj stopi na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Europske središnje banke.

U razdoblju 1.1. - 31.3.2019. godine naknada na iznos sredstava iznad obvezne pričuve obračunavala se po kamatnoj stopi u vrijednosti od 50% kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Europske središnje banke

3. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite domaćih komercijalnih banaka su rezultat negativne kamatne stope na iznos sredstava iznad obvezne pričuve. Naredna tablica prikazuje vrijednosti kamatnih stopa na iznos sredstava iznad obvezne pričuve za domaće komercijalne banke u izvještajnim razdobljima:

Razdoblje	Kamatna stopa	Kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod Europske središnje banke
2020.		
od 1. siječnja do 31. ožujka	(0,50)%	(0,50)%
2019.		
od 1. siječnja do 31. ožujka	(0,20)%	(0,40)%

Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka uključuju iznos od 2.986 tisuća KM na oročene depozite i iznos od 822 tisuće KM na depozite po viđenju u razdoblju 1.1. - 31.3.2020. godine (u razdoblju 1.1. - 31.3.2019. godine uključivali su iznos od 2.192 tisuće KM na oročene depozite i iznos od 574 tisuće KM na depozite po viđenju).

Efekti negativnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa na depozite kod inozemnih banaka i dužničke instrumente, a koje se, sukladno aktualnim tržišnim uvjetima i dozvoljenim zakonskim mogućnostima investiranja deviznih pričuva Centralne banke, nisu mogle izbjeći.

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente iznosi 0,30% u razdoblju 1.1. - 31.3.2020. godine (u razdoblju 1.1. - 31.3.2019. godine iznosila je 0,34%).

Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa na depozite kod inozemnih banaka iznosi 0,48% u razdoblju 1.1. - 31.3.2020. godine (u razdoblju 1.1. - 31.3.2019. godine iznosila je 0,39%).

4. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U tisućama KM	1.1. - 31.3. 2020.	Za razdoblje 1.1. - 31.3. 2019.
Prihodi od naknada i provizija po osnovi:		
usluga za domaće komercijalne banke	4.573	3.766
usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	315	282
Ukupno	4.888	4.048
Rashodi od naknada i provizija po osnovi:		
transakcija sa bankama u inozemstvu	(167)	(155)
Ukupno	(167)	(155)
Neto prihodi od naknada i provizija	4.721	3.893

5. NETO REALIZIRANI DOBICI OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

	1.1. - 31.3. 2020.	Za razdoblje 1.1. - 31.3. 2019.
U tisućama KM		
Realizirani dobiti	1.578	143
Realizirani gubici	-	-
Neto realizirani dobiti od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.578	143

Odgovarajući iznosi realiziranih dobitaka po osnovi otpuštanja rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za prodane dužničke instrumente su prikazani u Bilješci 24.1.1.

6. NETO DOBICI OD TEČAJNIH RAZLIKA

	1.1. - 31.3. 2020.	Za razdoblje 1.1. - 31.3. 2019.
U tisućama KM		
Dobici od tečajnih razlika	269	134
Gubici od tečajnih razlika	(159)	(92)
Neto dobiti od tečajnih razlika	110	42

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	1.1. - 31.3. 2020.	Za razdoblje 1.1. - 31.3. 2019.
U tisućama KM		
Plaće	2.380	2.372
Doprinosi i druge naknade na plaće	1.353	1.348
Ostala primanja uposlenih	399	385
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja uposlenih	114	111
Neto povećanje u rezerviranjima za otpremnine uposlenim	3	1
UKUPNO	4.249	4.217

Troškovi osoblja uključuju 823 tisuće KM obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih javnim zavodima za mirovinsko osiguranje u BiH (1.1. - 31.3.2019. godine: 812 tisuća KM).

Na dan 31. ožujka 2020. godine Centralna banka ima 367 uposlenih (31. ožujka 2019. godine: 371 uposlenog).

8. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

	1.1. - 31.3. 2020.	Za razdoblje 1.1. - 31.3. 2019.
U tisućama KM		
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica i kovanica	608	438
Troškovi održavanja	477	525
Ostali administrativni i operativni troškovi	862	811
UKUPNO	1.947	1.774

U okviru pozicije troškova održavanja najvećim dijelom su iskazani troškovi neophodni za održavanje dugotrajne materijalne imovine Centralne banke te informacionih i platnih sustava.

U okviru pozicije ostalih administrativnih i operativnih troškova najvećim dijelom su iskazani režijski troškovi, pristupi potrebnim servisima i telekomunikacijskim linijama i ostali tekući troškovi za obavljanje poslovnih aktivnosti Centralne banke.

9. NETO (POVEĆANJE) / SMANJENJE U REZERVIRANJIMA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE

	1.1. - 31.3. 2020.	Za razdoblje 1.1. - 31.3. 2019.
U tisućama KM		
Dobici od očekivanih kreditnih gubitaka po osnovi:		
Dužničkih instrumenta:	67	7.772
<i>Promjena u obračunu PD-a</i>	-	7.704
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	67	68
Depozita kod inozemnih banaka:	818	2.640
<i>Promjena u obračunu PD-a</i>	-	2.117
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	818	523
Ostale finansijske imovine:	2	4
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	2	4
Specijalnih prava vučenja u MMF- u:	-	-
<i>Promjena kreditnog rizika</i>	-	-
	887	10.416
Ispravka vrijednosti od očekivanih kreditnih gubitaka po osnovi:		
Dužničkih instrumenata	(128)	(111)
Depozita kod inozemnih banaka	(810)	(605)
Ostale finansijske imovine	(3)	(4)
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	-	-
	(941)	(720)
Neto (povećanje) / smanjenje u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke	(54)	9.696

10. NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE

	1.1. - 31.3. 2020.	Za razdoblje 1.1. - 31.3. 2019.
U tisućama KM		
FINANCIJSKI REZULTAT PRIJE REZERVIRANJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE	6.028	3.250
Neto (povećanje) / smanjenje u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke:		
<i>Promjena u obračunu PD-a na dan 1. siječnja 2019. godine</i>	-	9.821
<i>Dodana neto rezerviranja tijekom razdoblja</i>	(54)	(125)
	(54)	9.696
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	5.974	12.946

Značajno odstupanje neto dobiti tekućeg razdoblja u odnosu na usporedno izvještajno razdoblje je posljedica primjene različitih kalkuliranja PD-a u mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka. Promjena kalkuliranja PD-a je rezultirala jednokratnim priznavanjem dobitaka po osnovi očekivanih kreditnih gubitaka u iznosu od 9.821 tisuće KM u dobit ili gubitak i smanjenjima rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za odgovarajuće klase finansijske imovine na dan 1. siječnja 2019. godine. Za više informacija o efektima ove promjene pogledati Bilješku 24.1.1.

11. STRANA VALUTA U GOTOVINI

Stranu valutu u gotovini predstavlja:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Gotovina u trezorima u valutama:		
- EUR	139.727	322.523
- CHF	40	39
- USD	20	20
- GBP	17	17
UKUPNO	139.804	322.599

Smanjenje gotovine u EUR valuti u trezorima Centralne banke je posljedica privremene povećane tražnje za EUR valutom od strane domaćih komercijalnih banaka uslijed virusa COVID-19.

12. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA

Analiza oročenih depozita i depozita po viđenju kod inozemnih banaka prema valutama, dana je kako slijedi:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Oročeni depoziti:		
- EUR	2.502.328	2.308.476
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(570)	(495)
	2.501.758	2.307.981
Depoziti po viđenju:		
- EUR	850.775	784.914
- CHF	5.825	5.999
- GBP	2.100	2.220
- USD	556	1.880
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(146)	(229)
	859.110	794.784
UKUPNO	3.360.868	3.102.765

Oročeni depoziti kod inozemnih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, dani su kako slijedi:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Do mjesec dana	1.244.653	1.184.603
Od jednog do dva mjeseca	349.582	155.675
Od dva do tri mjeseca	541.959	272.789
Od tri do četiri mjeseca	366.134	192.865
Od četiri do dvanaest mjeseci	-	502.544
Ukupno	2.502.328	2.308.476
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(570)	(495)
UKUPNO	2.501.758	2.307.981

Depoziti kod inozemnih banaka uključuju negativnu obračunanu kamatu u iznosu od 2.607 tisuća KM na dan 31. ožujka 2020. godine (31. prosinca 2019. godine: uključivali su negativnu obračunanu kamatu u iznosu od 1.423 tisuće KM).

13. DUŽNIČKI INSTRUMENTI

Dužnički instrumenti su klasificirani po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a predstavljaju državne vladine obveznice zemalja Eurozone sa visokim stupnjem utrživosti i likvidnosti, kreditnog rejtinga od AAA do BBB. Portfelj se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR.

Struktura dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je sljedeća:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Državne vladine obveznice	8.610.975	8.848.981
Obračunana kamata	78.500	68.432
UKUPNO	8.689.475	8.917.413

Analiza promjena fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u izvještajnim razdobljima prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	Za razdoblje	
	1.1. - 31.3. 2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Početno stanje	8.917.413	8.225.439
Kupovine tijekom razdoblja	507.190	914.200
Prodaje tijekom razdoblja	(316.129)	(209.178)
Prihod od kamata priznan tijekom razdoblja (Bilješka 3)	9.825	10.195
Efekti negativnih kamatnih stopa priznani tijekom razdoblja (Bilješka 3)	(3.256)	(3.230)
Dospijeca dužničkih instrumenata	(413.698)	(698.720)
Dospijeca kupona	(21.476)	(21.183)
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom razdoblja	9.606	80.825
Zaključno stanje	8.689.475	8.298.348

Značajna odstupanja neto promjena u fer vrijednosti tijekom razdoblja za dužničke instrumente posljedica su različitih uvjeta i kretanja tržišnih cijena kojima je Centralna banka bila izložena u usporednim izvještajnim razdobljima. Širenje globalne pandemije virusa COVID-19 volatilno je djelovalo u smjeru pada tržišnih cijena dužničkih instrumenata u posjedu Centralne banke u odnosu na usporedno izvještajno razdoblje u kojem je bilo došlo do njihovog rasta.

Navedene promjene su dominantni razlog odstupanja kvartalne ukupne sveobuhvatne dobiti Centralne banke u izvještajnim razdobljima.

14. MONETARNO ZLATO

Fer vrijednost monetarnog zlata na dan 31. ožujka 2020. godine iznosi 267.458 tisuća KM, što predstavlja 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.786 KM po unci (31. prosinca 2019. godine: 254.088 tisuća KM, što je predstavljalo 96.000 unci zlata po vrijednosti od 2.647 KM po unci).

Analiza promjena fer vrijednosti monetarnog zlata u izvještajnim razdobljima prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	1.1. - 31.3.	Za razdoblje
	2020.	1.1. - 31.3. 2019.
Početno stanje	254.088	209.996
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom razdoblja	13.370	6.252
Zaključno stanje	267.458	216.248

15. OSTALA IMOVINA

U tisućama KM	31. ožujka	31. prosinca
	2020.	2019.
Aktivna vremenska razgraničenja	7.810	7.539
Potraživanja od domaćih banaka	2.265	1.833
Numizmatičke zbirke	804	840
Ostala razna imovina	555	620
Žiro računi	528	575
Kreditni uposljeni	45	55
Potraživanja od službenika po osnovi manjka gotovog novca	600	600
Umanjeno za ispravku vrijednosti ostalih potraživanja	(600)	(600)
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(6)	(5)
UKUPNO	12.001	11.457

Na dan 31. ožujka 2020. godine aktivna vremenska razgraničenja uključuju unaprijed plaćene troškove proizvodnje novčanica i kovanica u iznosu od 7.245 tisuća KM (31. prosinca 2019. godine: unaprijed plaćeni troškovi proizvodnje novčanica i kovanica iznosili su 6.973 tisuće KM).

16. GOTOV NOVAC U OPTJECAJU

U tisućama KM	31. ožujka	31. prosinca
	2020.	2019.
Početno stanje	5.199.916	4.750.614
Povećanje gotovog novca u optjecaju tijekom razdoblja	484.056	449.302
Zaključno stanje	5.683.972	5.199.916

Značajan rast gotovog novca u optjecaju je uzrokovan privremenom povećanom potražnjom za gotovim novcem uslijed virusa COVID-19 zbog kojeg su komercijalne banke podigle gotov novac iz trezora Centralne banke.

17. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Depoziti domaćih komercijalnih banaka	5.171.800	5.743.011
Računi rezervi organizacionih dijelova Centralne banke	528	575
Posebni depoziti komercijalnih banaka – blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	5.172.361	5.743.619

Prosječno stanje računa rezervi domaćih komercijalnih banaka, izračunano za zadnje desetodnevno razdoblje u ožujku 2020. godine, iznosi 5.154.621 tisuću KM od čega je prosječni iznos sredstava obvezne pričuve komercijalnih banaka 2.705.192 tisuće KM, a iznos sredstava iznad obvezne pričuve 2.449.429 tisuća KM (Prosječno stanje računa rezervi domaćih komercijalnih banaka, izračunano za zadnje desetodnevno razdoblje u prosincu 2019. godine, iznosilo je 5.670.600 tisuća KM od čega je prosječni iznos sredstava obvezne pričuve komercijalnih banaka bio 2.693.462 tisuće KM, a iznos sredstava iznad obvezne pričuve 2.977.138 tisuća KM).

Depoziti banaka uključuju negativnu obračunanu kamatu u iznosu od 1.137 tisuća KM na dan 31. ožujka 2020. godine (31. prosinca 2019. godine: uključivali su negativnu obračunanu kamatu u iznosu od 1.304 tisuće KM).

18. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH DEPONENTATA

Struktura depozita Vlade i ostalih javnih deponentata prikazana je u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Depoziti za proračun institucija BiH	510.164	553.745
Depoziti ostalih javnih institucija	186.394	176.640
Depoziti ostalih vlada i vladinih institucija	108.558	150.285
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	5	5
UKUPNO	805.121	880.675

19. OSTALE OBVEZE

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
MMF-ovi računi broj 1 i 2	1.670	1.657
Dobavljači	714	2.095
Ukalkulirani troškovi i ostale obaveze	664	224
Depoziti Svjetske banke	196	52
Odloženi prihod	51	69
Obveze prema uposlenim	6	-
UKUPNO	3.301	4.097

20. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Početni kapital	25.000	25.000
Pričuve	853.000	831.541
<i>Generalne pričuve (zadržana dobit)</i>	<i>537.295</i>	<i>537.295</i>
<i>Ostale pričuve</i>	<i>31.300</i>	<i>31.300</i>
<i>Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente</i>		
<i>po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>	219.460	211.373
<i>Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke (Bilješka 24.1.1)</i>	1.345	1.343
<i>Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato</i>	63.600	50.230
Neto dobit za razdoblje	5.974	-
UKUPNO	883.974	856.541

21. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe izvješća o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. ožujka 2019.
Devizni depoziti sa rokom dospeljeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja	1.441.676	547.712
Devizni depoziti po viđenju	859.256	614.090
Strana valuta u gotovini	139.804	286.166
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.978	30
Žiro računi	528	538
Ukupno	2.444.242	1.448.536
Umanjeno za ispravku vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	(611)	(366)
UKUPNO	2.443.631	1.448.170

22. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakonom o Centralnoj banci definirano je operativno pravilo „valutni odbor“ za izdavanje KM, prema kojem se KM izdaje samo uz puno pokriće u neto deviznim pričuvama.

Članak 31. Zakona o Centralnoj banci zahtijeva da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne bude veći od njenih neto deviznih pričuva.

Detalji poštivanja tog pravila su sljedeći:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Bruto devizne pričuve	12.460.583	12.597.095
Strana valuta u gotovini	139.804	322.599
Depoziti kod inozemnih banaka	3.360.868	3.102.765
Dužnički instrumenti	8.689.475	8.917.413
Monetarno zlato	267.458	254.088
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.978	230
Obveze prema nerezidentima	1.866	1.709
Neto devizne pričuve (Bruto devizne pričuve umanjene za obveze prema nerezidentima)	12.458.717	12.595.386
Monetarna pasiva	11.661.454	11.824.210
Gotov novac u optjecaju	5.683.972	5.199.916
Depoziti banaka	5.172.361	5.743.619
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	805.121	880.675
NETO STRANA AKTIVA (Neto devizne pričuve umanjene za monetarnu pasivu)	797.263	771.176

23. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA

Centralna banka u okviru svog redovitog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim osobama. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, transakcije koje se odvijaju u okviru redovitih operacija Centralne banke sa državom i državnim institucijama predstavljaju transakcije sa povezanim osobama. Sukladno Zakonu o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države BiH i drugih državnih institucija. Centralna banka prima depozite od države BiH i drugih državnih institucija i djeluje striktno u ime deponenta.

Transakcije sa državom i državnim institucijama prikazane su u sljedećim tablicama:

U tisućama KM

31. ožujka 2020.	Obveze
Država	483.480
Državne institucije:	
Uprava za neizravno oporezivanje BiH	95.074
Agencija za osiguranje depozita BiH	177.195
UKUPNO	755.749

U tisućama KM

31. prosinca 2019.	Obveze
Država	546.735
Državne institucije:	
Uprava za neizravno oporezivanje BiH	85.844
Agencija za osiguranje depozita BiH	165.033
UKUPNO	797.612

Centralna banka smatra da ima izravni odnos povezane osobe sa članovima upravljačke strukture, bliskim članovima obitelji članova upravljačke strukture i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim utjecajem članova upravljačke strukture i bliskih članova njihovih obitelji.

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

Ukupne naknade ključnim članovima upravljačke strukture (članovi Uprave i Upravnog vijeća) u razdoblju 1.1. - 31.3.2020. godine iznose 178 tisuća KM, od čega se 111 tisuća KM odnosi na plaće i ostale naknade, a 67 tisuća KM na poreze i doprinose (U razdoblju 1.1. - 31.3.2019. godine ukupan iznos od 220 tisuća KM odnosio se na plaće i ostale naknade u iznosu od 136 tisuća KM, a 84 tisuće KM na poreze i doprinose).

24. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA

Financijska imovina po osnovi koje je Centralna banka izložena finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Strana valuta u gotovini,
- Depoziti kod inozemnih banaka (središnjih banaka, poslovnih banaka i BIS-a),
- Dužnički instrumenti,
- Monetarno zlato,
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, krediti uposlenim i ostala potraživanja) i
- Ostala ulaganja.

24.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik od neizvršenja ugovornih obveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, sukladno propisima Centralne banke, drže ili su investirana sredstva deviznih pričuva. Upravljanje ovom vrstom rizika ostvaruje se:

- ograničavanjem obujma finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem ugovornih strana i emitenata na one s prihvatljivim kompozitnim kreditnim rejtingom,
- definiranjem ograničenja u pogledu koncentriranja za investiranje kod svake pojedinačne ugovorne strane,
- ograničavanjem maksimalnog iznosa koji se može investirati u pojedinačne vrste finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem veličine emisije pojedinačnog vrijednosnog papira i
- ograničavanjem ročnosti investiranja.

Za sredstva koja su evidentirana u izvanbiljančnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati Bilješke 26 i 27).

24. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.1. Kreditni rizik (nastavak)

24.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tablica prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja ispravke vrijednosti za finansijsku imovinu za izvještajna razdoblja:

U tisućama KM

	2020.				2019.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Dužnički instrumenti								
Na dan 1. siječnja - iskazano	1.343	-	-	1.343	8.993	-	-	8.993
Promjena obračunu PD-a na dan 1. siječnja (Bilješka 9)	-	-	-	-	(7.704)	-	-	(7.704)
Na dan 1. siječnja - prepravljen	1.343	-	-	1.343	1.289	-	-	1.289
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	128	-	-	128	111	-	-	111
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(19)	-	-	(19)	(7)	-	-	(7)
Smanjenja zbog dospjelih instrumenata	(48)	-	-	(48)	(61)	-	-	(61)
<i>Neto povećanje / (smanjenje) tijekom razdoblja</i>	61	-	-	61	(7.661)	-	-	(7.661)
Smanjenja zbog prodanih instrumenata	(59)	-	-	(59)	(46)	-	-	(46)
Na dan 31. ožujka	1.345	-	-	1.345	1.286	-	-	1.286
2. Depoziti kod inozemnih banaka								
Na dan 1. siječnja - iskazano	724	-	-	724	2.535	-	-	2.535
Promjena obračunu PD-a na dan 1. siječnja (Bilješka 9)	-	-	-	-	(2.117)	-	-	(2.117)
Na dan 1. siječnja - prepravljen	724	-	-	724	418	-	-	418
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	810	-	-	810	605	-	-	605
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(100)	-	-	(100)	(19)	-	-	(19)
Smanjenja zbog prestanka priznavanja oročenih depozita	(718)	-	-	(718)	(503)	-	-	(503)
Na dan 31. ožujka	716	-	-	716	501	-	-	501

24. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.1. Kreditni rizik (nastavak)

24.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

	2020.				2019.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
3. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. siječnja	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-	-
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 31. ožujka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. siječnja	5	-	600	605	5	-	600	605
Povećanja zbog promjene kreditnog rizika	3	-	-	3	5	-	-	5
Smanjenja zbog promjene kreditnog rizika	(2)	-	-	(2)	(5)	-	-	(5)
Na dan 31. ožujka	6	-	600	606	5	-	600	605
Ukupno početno stanje na dan 1. siječnja	2.072	-	600	2.672	11.533	-	600	12.133
Ukupna promjena u obračunu PD-a	-	-	-	-	(9.821)	-	-	(9.821)
Ukupno neto (smanjenje) / povećanje kreditnog rizika	(5)	-	-	(5)	80	-	-	80
Ukupno zaključno stanje na dan 31. ožujka	2.067	-	600	2.667	1.792	-	600	2.392

24. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.1. Kreditni rizik (nastavak)

24.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji su predmet umanjenja

Sljedeća tablica prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U tisućama KM

Klase finansijskih instrumenata	31. ožujka 2020.				31. prosinca 2019.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Strana valuta u gotovini								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	139.804	-	-	139.804	322.599	-	-	322.599
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	139.804	-	-	139.804	322.599	-	-	322.599
Depoziti kod inozemnih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.361.584	-	-	3.361.584	3.103.489	-	-	3.103.489
Ispravka vrijednosti	(716)	-	-	(716)	(724)	-	-	(724)
Knjigovodstvena vrijednost	3.360.868	-	-	3.360.868	3.102.765	-	-	3.102.765
Dužnički instrumenti								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.689.475	-	-	8.689.475	8.917.413	-	-	8.917.413
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke (priznana u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	(1.345)	-	-	(1.345)	(1.343)	-	-	(1.343)
Knjigovodstvena vrijednost	8.689.475	-	-	8.689.475	8.917.413	-	-	8.917.413
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.978	-	-	2.978	230	-	-	230
Ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	2.978	-	-	2.978	230	-	-	230
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.139	-	600	3.739	2.827	-	600	3.427
Ispravka vrijednosti	(6)	-	(600)	(606)	(5)	-	(600)	(605)
Knjigovodstvena vrijednost	3.133	-	-	3.133	2.822	-	-	2.822

24. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.1. Kreditni rizik (nastavak)

24.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Financijski instrumenti koji nisu predmet umanjjenja

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Knjigovodstvena vrijednost		
Monetarno zlato	267.458	254.088
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	295.271	281.901

24.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik predstavlja rizik da će promjena cijena na tržištu, kao što su kamatne stope, cijene financijske imovine i tečaj stranih valuta utjecati na prihode Centralne banke ili na vrijednost ulaganja u financijsku imovinu. Osnovni tržišni rizici, koje Centralna banka prati i kojima upravlja, su devizni i kamatni rizik. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, s ciljem optimiziranja povrata.

U svrhu kvantificiranja efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih pričuva Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR – Value at Risk). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku mjeru koja pokazuje najveći mogući gubitak portfelja deviznih pričuva koji može nastati uslijed promjene cijena financijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva, uz određenu razinu pouzdanosti za određeni vremenski interval. Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovi srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfelja i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje razinu pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Za izračunavanje vrijednosti VaR portfelja deviznih pričuva Centralne banke, uzimaju se u obzir sve pozicije u portfelju deviznih pričuva koje su izložene tržišnim rizicima, odnosno deviznom, kamatnom i cjenovnom riziku. Na dan 31. ožujka 2020. godine, izloženost deviznih pričuva Centralne banke (VaR uz razinu pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena financijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva u odnosu na KM, iznosi 242.098 tisuća KM (31. prosinca 2019. godine: 76.418 tisuća KM), što predstavlja ekvivalent 1,94% ukupne financijske imovine (31. prosinca 2019. godine: 0,61% ukupne financijske imovine).

Vrijednosti VaR na izvještajne datume dani su u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Devizni rizik	283	277
Kamatni rizik	204.312	67.443
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	37.503	8.698
Ukupno VaR	242.098	76.418

24. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

24.2. Tržišni rizik (nastavak)

24.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obveza uslijed promjene deviznog tečaja. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka osigurava strogim poštivanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio bruto deviznih pričuva drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i pričuva Centralne banke.

24.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Kamatnim rizikom se upravlja određivanjem prihvatljive dužine trajanja oročenja i roka dospijea finansijskih instrumenata u koje se investira. Sa dužim rokom dospijea finansijskih instrumenata u koje su investirane devizne pričuve, veći je i pripadajući rizik promjene njihove tržišne vrijednosti. Maksimalan rok investiranja depozita kod inozemnih banaka je jedna godina, dok je maksimalan rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina.

24.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzom likvidiranju dijela imovine, kada je to neophodno, uglavnom kada su tržišni uvjeti nepovoljni ili kada na finansijskom tržištu ne postoji mogućnost ostvarivanja odgovarajuće cijene za navedenu imovinu.

Pod pojmom likvidne imovine definira se imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcijske troškove i čija je vrijednost najbliža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obvezu garantiranja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbijedena ročnom usklađenošću deviznih pričuva Centralne banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

25. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prijenos obveze u urednoj transakciji između tržišnih učesnika na datum mjerenja, neovisno od toga da li je ona vidljiva izravno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategoriše u Razinu 1, 2 ili 3 u ovisnosti od stupnja raspoloživosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Razina 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Razina 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u Razinu 1, koji su bilo izravno ili neizravno raspoloživi za imovinu i obveze; i
- Razina 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obveze.

25.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

U tisućama KM

31. ožujka 2020.

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.689.475	-	-	8.689.475
Monetarno zlato	267.458	-	-	267.458
UKUPNO	8.956.933	-	-	8.956.933

U tisućama KM

31. prosinca 2019.

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti				
Dužnički instrumenti	8.917.413	-	-	8.917.413
Monetarno zlato	254.088	-	-	254.088
UKUPNO	9.171.501	-	-	9.171.501

25. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

25.2. Financijska imovina i finansijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti

U tisućama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	31. ožujka 2020. Fer vrijednost
Financijska imovina		
<i>Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	139.804	139.804
Depoziti kod inozemnih banaka	3.360.868	3.353.760
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.978	2.978
Ostala finansijska imovina	3.133	3.133
	<u>3.506.783</u>	<u>3.499.675</u>
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Ukupno	<u>3.534.596</u>	<u>3.527.488</u>
Financijske obveze		
<i>Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku:</i>		
Gotov novac u optjecaju	5.683.972	5.683.972
Depoziti banaka	5.172.361	5.161.193
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	805.121	803.383
Ostale finansijske obveze	2.602	2.602
Ukupno	<u>11.664.056</u>	<u>11.651.150</u>

25. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

25.2. Finansijska imovina i finansijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U tisućama KM

31. prosinca 2019.

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Financijska imovina		
<i>Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku:</i>		
Strana valuta u gotovini	322.599	322.599
Depoziti kod inozemnih banaka	3.102.765	3.094.695
Specijalna prava vučenja u MMF-u	230	230
Ostala finansijska imovina	2.822	2.822
	<u>3.428.416</u>	<u>3.420.346</u>
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Ukupno	3.456.229	3.448.159
Financijske obveze		
<i>Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku:</i>		
Gotov novac u optjecaju	5.199.916	5.199.916
Depoziti banaka	5.743.619	5.729.302
Depoziti Vlade i ostalih javnih deponenata	880.675	878.480
Ostale finansijske obveze	3.816	3.816
Ukupno	11.828.026	11.811.514

26. ČLANSTVO BIH U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU

Sukladno sporazumima između BiH i MMF-a potpisanim u prosincu 2002. godine, Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Centralna banka djeluje u ime BiH u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvješću o finansijskom položaju. Centralna banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira BiH izdanih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obveza, a koji su evidentirani u izvanbilančnoj evidenciji.

26. ČLANSTVO BIH U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU (NASTAVAK)

Centralna banka primjenjuje neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, što je prikazano u nastavku:

U tisućama KM

	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Kvota	646.132	641.034
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.978	230
UKUPNO IMOVINA	649.110	641.264
MMF-ov račun br. 1	1.615	1.603
MMF-ov račun br. 2	55	54
Vrijednosni papiri	953.303	945.780
Alokacija SDR	391.983	388.890
Obračunana kamata na alokaciju SDR	301	506
Računi plativih troškova	746	912
UKUPNO OBVEZE	1.348.003	1.337.745
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	698.893	696.481

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. travnja), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem tečaju SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja se uključuju u odgovarajuća stanja računa.

27. IZVANBILANČNE STAVKE

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inozemnih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvješće o finansijskom položaju Centralne banke.

Također, izvanbilančne stavke sadrže devizne račune državnih institucija i agencija, kao i komercijalnih banaka, za koje Centralna banka djeluje kao agent.

27. IZVANBILANČNE STAVKE (NASTAVAK)

Izvanbilančne stavke se sastoje od:

U tisućama KM	31. ožujka 2020.	31. prosinca 2019.
Depoziti USAID-a	2.497	2.497
Depoziti nerezidenata	2.497	2.497
Depoziti Vijeća ministara BiH:	17.214	10.582
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovi sukcesije</i>	47	46
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na servisiranje vanjskog duga BiH</i>	15.252	8.641
<i>Depoziti Vijeća ministara BiH koji se odnose na proračun institucija BiH</i>	1.638	1.622
<i>Ostali depoziti Vijeća ministara BiH</i>	277	273
Depoziti ostalih rezidenata:	24.325	15.305
<i>Depoziti – mirovine iz Njemačke</i>	209	5
<i>Depozitni računi banaka</i>	24.116	15.300
Depoziti rezidenata	41.539	25.887
Investicije vezane za vrijednosne papire - Agencija za osiguranje depozita BiH	64.335	70.356
Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire	64.335	70.356
UKUPNO	108.371	98.740

28. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Na dan 22. travnja 2020. godine doznačena su sredstva MMF-a na račune Centralne banke u ukupnom iznosu od cca 333 miliona EUR odnosno 265,2 miliona SDR po osnovi odobrenog kredita BiH u okviru aranžmana Instrumenta za brzo financiranje (eng. *Rapid Finance Instrument* odnosno „RFI“), a za ublažavanje ekonomskih posljedica uzrokovanih virusom COVID-19.

Izuzev navedene objave, u razdoblju između 31. ožujka 2020. godine i datuma odobrenja ovih sažetih finansijskih izvješća, nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.